

بدل اشترا

پوسته اجر تیلہ برابر)
سنہ لکی ۵۰ غروش
اتی آیلنی ۳۰ »

نسخہ سی ۱ غروشه

سَمْعُ مَالِ خَیْرِ
۱۳۰۷

اداره خانه و مطبعہ سی

استانبولده باب عالی چاده
سنده قره بیت کتبخانه سی

درج ایدلین اوراق اعاده
اولناز .

باش محرری :

صالح ذکی

يَنْجِيْنِيْكَوَالْاِيْمَانِ نَسْرُوْلُوْنُوْفَنِيْ وَاِيْرَئِيْ هَفْتَتْلِكْ غَنِيْمَةً

عرضك حدافری ۳ کیلومترو راده‌سند اولان
بر یوغاذه ایله بری برینه مربوط ایکی حوضه دن تشکیل
وترک ایند شوبخیمیره یکریمی قدر نهر و ارماقلرک
صولری آقار . بو نهر و ارماقلرک صولری یازین بک
آزایرسده قیشین قارلر ایلدیکی زمان بک چوشقون
اولور .

«تی قاقا» کولک بونجه قوللردن آقیدنی صولری
جهت جنوبیده «دزغاده رو» نامنده غایت مهم برنهر
«هونالاس» تسمیه اولسان دیگر بر بؤک کوله نقل
و ایصال ایدر . «هونالاس» کولک «تی قاقا» کول-
لدن آلوب کوتوردیکی صولک مقداری «تی قاقا»
کولک یکی آقارلردن اخذ ایله دیکی صولک مقدارندن
ایکی قات اولدینی عندالحاب رهین نبوت اولمش ایسده
«تی قاقا» نك سطحی آزالمايه ق هر وقت ارتفاعی
محافظه ایتمکده در . بو کیفیت ایسه «تی قاقا» کولسه
سطحک آلتده کان برطاق منبردن دائمی صولک کیکده
اولدینی کوستر بر . برده اساساً طاتی اولان «تی قاقا»
کولی صولرسنک بعض محللرده کوکورد و بعض محللرده
طوز و حدید طومرنده بولغوسی بوکی منابعک تحت بحیره ده
وجود اولدینی اثبات ایدیهلرک دلائلنددر .

استمالک و طیور بحیره نك انواع مختلفه سی کولده
کترنله بولور . اولنجه کثیرالمقدار اولان آطه لر دن قسم
جنوبیده کان «آمازا» . «تیروز» . «کدبایا» . «پازیقی»
نامندکی درت آطه سیاه و ماوی ییغیلردن متشکیل
واوزلری قابوقلو حیوانات بحیره مستحاله لیه مستوردر .
کولک ایکی حوضه سی برلشدیرن «ناکیری» بوغازی
«لالون» و «سولهی» ویا «تی قاقا» جزیره سی قریبده
کاشدر . کول «تی قاقا» نامی بولسوک جزیره دن اخذ
ایله مشدر . بو جزیره اوزرنده «شمس» معبودینه منسوب
بر معبد خرابه سی کورولور .

«رن» دینلن کییکه مشابه برنوع حیوان سبیری
قطعه سنک سکته شمالیه سی اولان اسکولرک فصل الی
آیخی مشابه سنده ایسه «لاما» نامی وریلوب دومیه

بولان مورخ (بروز) اولدینی [۲] بیان ایدیهورایسده ،
مؤلفات قدیمه نك تدقیقاتندن ده مستبان اوله جنی وجهله ،
راصد (بروز) دن بشقه (بروز) استخنده بر مورخ
بیکنه مامکده در .

(مابعدی وار)

ص . ذ

جغرافیة

«شوکو ویتو» ویا «تی قاقا» کولی

جنوبی آمریکا قطعه سنده بولان حکومتدن «برو»
حکومتی ممالیکتک قسم اعظمی محیط اولان جبال مشهوره
«آند — Andes» سلسله جسته سینه منسوبدر .
«قوردیللر» سلسله جبالک بر قسمی ده «برو» ممالیکتک
منهای جنوب جهتنده بورایه داخل اوله رق ایکی سلسله یه
بالانقسام بر قسمی اولان «شرقی قوردیللر» شمال شرقی
جهتنه طوغری قوس واری ایلرله یوب الک مرتفع تیلر
تشکیل ایلمدیکی کی «غربی قوردیللر» دخی بحر محیط
کیر ساحلنه متوازیاً توجیه وجهه ایدرک شرقی وغربی
قوردیللر سلسله لرندن هر ایکسی ده ۱۴ نجی عرض
جنوبی درجه سنده بکدیگریله برله شیر . نقاط شاهقعلری
دائماً جامه سفید فامه بورنمش کوروشن بویکی سلسله سطح
بحردن اعتباراً وسطی اوله رق ۴۰۰۰ مترو ارتفاعنده
بر جوق واسع یا بلالره وادیلر و بو وادیلر ییلرندنه دخی
کولر و نهرلر تشکیل ایدرک بکوللر ایچنده الک واسع واک
مشهوری «شوکو ویتو» و نام دیگرله «تی قاقا»
بحیره سیدر .

عادتاً بحر سفید ک برایشی مشابه سنده عد اولنجه
سزا اولان بکولک مساحه سطحیه سی تقریباً ۱۰.۰۰۰
کیلومترو بعدندن عبارت اولوب طولی ۲۸۰ کیلومترو
عرضی ۱۱۹ کیلومترو راده سنده در . بکول سطح
بحردن اعتباراً ۴۰۰۰ مترو ارتفاعنده بولنلق حسیله
کره ارضه نك سطوح میاهک موقعاً الک مرتقی
بولنقه در .

«هووا» لړيك نظرده «مالغاش» لردن بالسېوله تفريق اولنورلر. هر نه قدر «مالغاش» لرك خپلې زماندن بری جزیره ده. تمکن ایتملری زنجیرلر، آفریقاییلر، حتی اورویاییلرله نسلأ امتزاج ایتش اولملری حسبیه شکل اصلیلری یاوش یاوش دوچار تغیر اولش ایسه ده چهره لریله لسانلرنده واصل و عادتلرنده اصل منشأ لرینه دلالت ایده جک بعض بقایای محافظه ایتشلردر. بونلرک هند چینیدن، یاخود «سوندا» آملرلندن کلش اولدقلری ظن اولنیور. «مالغاش» قبائلک اصول و عاداتی تعریف و توصیف ایتک تطویل مقالی موجب اوله جنی کبی بکده لزوملو اولادیلندن بونلرک الک زیاده حاجت اهمیت اولانلرندن «هووا» لری ذکر ایده جکر.

شمعییه قدر اورویاییلرک الک زیاده اغراضقلری «ماداغسقار» ک ساحل شرقیسی «بت سیساراقا» لرله مسکون اولوب بونلر جسم الجنه و قوی البیه درلر. ارککلری دیزلرینه قدر برکوملک و قادیسلری دخی طوبوقلرینه قدر برنوع اوزون انتاری ایله تستر ایده. کادکلری حالده بو یاقینلرده ملی البسلرنی ترک ایله قسماً ویا کاملاً اورویاییلر طرزنده تلبس ایتکه باشلامشلردر. «بت سیساراقا» لر طبعاً حلیم و سلیم و ممانسواز ایسه لرده غایت تنبرور اولدقلرندن شمعیکی خفیف قبوله لرینک الک اسکی قبوله لرندن فرقی اولمادیفی کبی اوله زراعت و فلاحتلده اشتغال زحمتی اختیار ایتهدکلرندن صید ایتدکلری بالیق لرله ورده یا ناققلرده یتشدردکلری برنج لرله اکفایدلرلر. بونلرک جنوبنده ساکن اولان «آسه وورو» لر ذکی، غیور، بهادر درلر. ایش بولق ایچسون بعضاً رایجی بوز کیلومترو بعد و مسافه ده کی محللاره کیدلرلر. ویردکلری سوز و وعدلرده غایت قوی و صادق اولمقله برابر طبعاً مائل انسلت اولمادقلرندن کندی لرینه کفایت ایده جک مقدار یاره قازانملرنی متعاقباً نمک تیرینه عودت ایدلرلر.

مشابه بولان برنوع حیوانده بو بخیره اطراف وحوالیسنده ساکن اهالینک الی آیاغیدر. بونلر «لاما» لرك اتی اکل ایتدکلری کبی قیللرندن بورغانلر و قابا قاشلر نسج و اعمال ایدلرلر و تزه کفی قورودوب بحر و اوقات مقامنده قوللانیلرلر. «پرو» تجاریتک بعضلرندن مرکب برقومیانیسک بوندن اول انکلیترتک «دومبارتون» ترسانه سنده انشا ایتدیردک جلب ایتش اولدیفی ۵۵۰ طونسلاته قی «قویا» نامه ده کی واپور ایوم کوله ایشله مکه در. بوندن ماعدا کول کنارلرنده کثرتله یتش برقامیشک دمنلرندن اعمال ایدیلان عجیب الشکل برنوع قایقلرده واردلر. بحر محیط کبر اوزرنده کأن «موللندوس» شهری جواری ذاتاً یکرمی سندن بری برده میر بول خطی ایله «تی تی قاقا» کولی اوزرنده کی «بونو» شهرینه ربط ایدلش بولنیور.

ماداغسقار جزیره سی اهالیسی

«ماداغسقار» جزیره سی اهالیسنک کافه سی برلسان ایله متکلم ایسه لرده مختلف قومیتلره منسوبدرلر. تقریباً بش میلیونه بالغ اولان اهالی جزیره کرک اصلاً و نسلأ کرک اصولاً و اعتیاداً یکدی کندن فرقی برطابق قبائله منقسمدر.

قرائن احواله نظراً بوقبائل افرادینک کافه سی خارجدن کلش و جزیره آنجیق بالنسبه یکی برزماندن بری مسکون بولش کی کورونیور. «ماداغسقار» جزیره سته خارجدن وقوع بولان مهاجرتلرن یالکیر الک صورکه. کینک تاریخ و قومی معلوم اولوب بو مهاجرت بوندن نهایت سکر اون عصر اول عن اصل «ماله زیا» اهالیسندن اولان «هووا» لرك مهاجرتیدر.

کرچه جزیرتک دیگر جنس اهالیسی دخی یکدی کندن بعض مرتبه تفريق اوله نیله جکی کبی ینه اساساً یتلرنده کندی لرینک «مالغاش» نام عمومی سیتخته یاد اولمهلرنی استلزام ایده بله جک درجه ده بر مشاهبت موجود ایسه ده

دخی المانیا حکومتك حكمت وصنعت جمعيت فينه سنك ريښى اولدى . ۱۸۹۱ ده بنه امپراطور حضر تلى طرفدن (اكسلاانس) عنوانه نائل اولدى . دنياده موجود اولان آقاده ميلرك و جمعيات فينه ك كافه سى علامه شهيد حقه ده نطقه لره بيان حرمت ايستيدلر . كنديسى آقاده ميلرك چله سنده اعضا ايدى .

هايدلبرغ (اوفسالحولوزى — علم امراض عين) جمعيت فينه سى (ديده بين) دنيان آلتك موجدى اولان بو علامه ۱۸۸۶ ده بيوك التون مدياليسنى تقديم ايستى . كنديسى انكلتره (اوفسالحولوزى) جمعيت فينه سنك فخرى ريښى ايدى . دنيان ك مشهور جمعيت عليه سى اولان لوندره آقاده مياسى ۱۸۸۳ ده (قوپله) [Copley] مدياليسنى تقديم ايستى .

فرانسه ده ايسه ۱۸۷۰ سنه سى كانون ثاينسك اوچنچى كونسدن برى فن آقاده مياسنك (قورسپوندان) ايدى كه بالاخره ۱۸۹۲ حزينانسك ۱۳ نجى كونى (associé étranger) ي اولمشدى .

فضله اوله رق فرانسه جه (اوپون دونور) ك ايكنجى زته سنى حازر اولمشدى . ۱۸۹۲ ده (حكمت صنايع) سنك وكلى اولىق اوزره اديبورغه كيغشدى . صوك ماموريت رسيه سى المانيا حكومتى طرفدن ۱۸۹۳ ده شيقاغومشه ريه سرخص اوله رق اعزام اولغيسيدر . بوسيا حندن عودتى اتنا سنده حكيم مشاراليه قضاء دوشهرك آيدن صوكره تماميله كسب عايت ايدمه مامشدر . نهايت بچن نمودنبرى بر جوق دفعه لر وجودينه نزول اصابت ايمش وال صوكره كى اصابتنه مصادف اولان ۱۸۹۴ سنه سى ايلولك سكرننجى كونى (شارلوتبورغ) ده واقع كوشكنده وفات ايلمشدر . بتون دنيانك حرمت ومحبتي قازاغش اولان هملوتج يالكز بر بيوك علامه دكل ايدى . بيوكده بر معلم ايدى . بريخلى طبله يتشدترمش وجهه طبله سنده كندى سوديرمش ايدى .

آنا ريه كالجه : معلومات واسمه ايله يازلمش ودرين مطالعه ايله ميدانه كلىش آثار ايچون ك مكممل نمونه كى

«بتسيمساراقا» لرك شمال جهتنده وجزيرمك شرق وسطح مائنده ساكن «آنچجاناقا» لرله جزيرمك منتهاي شماليسنده «تمكن» آنتاقرانا» لر دخی «آته» مورد لرله بکزمه لرلر .

«بتسيمساراقا» لرك قريبنده وداخلنده ساكن اولان «زانو زانو» لر سپاه ووحتى اولوب ارککلريله قادينلى ساچلرى اوزادوب برطاق دال وديککله ايله غريب طرزه قويلرلر .

جزيرمك ديكر سطح مائنده ساكن اولان «سقالوا» لر برطاق قبائل مختلفه منقسم اولوب بونلر ذكى وچالشقان دکلدر وعايت وحتى وغوغاچيدر .

«هوالر» كالجه ، حكومت وتجارهت وزراعت بونلر ده در .

تراجم احوال

حكيم شهر اهلوتج ك ترجمه حالى

[مابعد عدد : ۲۰۱]

اگر هملوتج حقه ده يالكز بوقدر سونللكه اكفا ايدرسك حكيم مشار اليه انجق من جهه قارينه طائفتش اوله جفن . اونونيمه كه مشاراليه رياضياته يكي يكي واديلر ، اصلولر كشف ايمش در و (قره ل) غزته سى مشاراليه بوبايده بر جوق كشفياتى نقله خادم اولمشدر . حكمت رياضيه تعلق ايدن وبوكون كتب تدريسيه رسما كيرمش اولان كشفيات مذكوره (طنت) [Résonance] موجات جزء فرديه ك حركتى حقه ده مهم نظريه لر داردر .

ده ساسى ، غيرتى ، علمى سايه سنده رقيات فينيه وبناء عليه انسانينه بوقدر خدمت ايمش اولان بو علامه لايق اولدينى شرفندن ده محروم قالمى . كرك وجوديله شرف وبردبى ملكيتدن كرك اجنبى حكومتلرندن پك جوق حرمت كوردى . ۱۸۸۳ ده المانيا امپراطورى حضر تلى كنديسنه (مشاور خصوصى) عنوانى ويرهرك بريوك زته رسيه ايله قدر شناسلق كوستردى . ۱۸۸۸ ده